

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De altaribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

polluta si quis bona fide celebret, nunquid pro reconciliata habeatur, ita ut nova reconciliatione non indigeat? Res. minimè. Nam si id fieri potest ab eo, qui bona fide sacrificium peragit, etiam de eo affirmandum erit, qui mala fide agit: de eo item, qui cum dispensatione in casu necessitatis missam in illa legit. *S. Thom. q. 83. art. 3. Sotus in 4. dist. 13. q. 2. art. 3. Avila P. 5. D. 7. Dub. 3. Contrarium tamen Alfonso Castro docet l. 2. de lege pœn. c. ultimo & Em. Sa V. Ecclesia num. 19. Sed absque fundamento.*

XII. Finge, præter casus num. 7. enumeratos enorme aliquid in Ecclesia fieri, v. gr. rixam cum clamore, verberibus, & fractione membrorum, equi introducuntur, concio ab hæreticis instituitur, annon pro execrata habeatur? *Abbas in c. proposuisti de consecr. Eccl. num. 4. tradit, quorundam locorum consuetudinem esse, ut ejusmodi casibus Sacerdos aqua à se benedicta Episcopi jussu Ecclesiam lavet: quod etiam Durandus approbat l. 1. Rationalis c. 6 num. 41. Nec video, cur à quopiam reprehendatur. Si qua Ecclesia multo tempore à Sectariis, uti sunt Lutherani nostri, occupata recipiatur, conveniens erit ab Episcopo altaria visitari, & cognosci num fracta sint, tum si integra fuerint, aqua lustrali à se benedicta conspergi cum aliis templi partibus, vel id negotii alteri cuiquam Sacerdoti committere. *Layman l. 5. tract. 5 c. 5. num. 14. Eadem cura sacris ipsis debetur: ne forte veris Sanctorum reliquiis adulterinæ ab hæreticis suppositæ colantur.**

XIII. Dubium est, quam pœnam incurrat, in Ecclesia polluta missam legens? Ostentis tradit irregularem fieri; Abbas

verò ab ingressu Ecclesiæ suspensum. Utrumque arguit manifesta decisio capituli. *18. de sent. excom. in 6. Is, qui in Ecclesia sanguinis, aut seminis effusione polluta scienter celebrare præsumit, licet in hoc temerariò agat, irregularitatis tamen, (cùm id non sit expressum in jure) laqueum non incurrit. Superest ergò, ut pro qualitate culpæ, temeritatis aut etiam scandali pœna arbitraria ab Episcopo puniatur. *Gemin. Ioan. Andr. Ancler. Virvianus. Alagona, & alii ap. Barb. in c. cir. Silv. V. Consecratio num. 9. Suarez IV. Diss. 80. Sect. 4. Em. Sa V. Ecclesia num. 21. Navar. 6. 25 num. 83. Tanner. IV. Diss. 5. quæst. 10. Dub. 2. num. 19.**

§. III.

De Altaribus.

I. **A**ltare, quasi alta ara dicitur ab altitudine, quia veteres olim Diis superis in ædificiis à terra exaltatis sacra faciebant: Diis terrestribus in terra, Diis inferis effossa humo. *Rosinus l. 2. antiquit. Roman. c. 2. Servius ab ariditate aras derivat, quod in illis adoleatur ignis, quare facienda vim habet. Isidorus verò ab ardendo, quòd in aris victimæ ardeant. Dixeris melius, aram dici quasi aream, quòd æquè pura esse debeat. In Ecclesia Christi fidelium aras nomen habere à purissimo & incruento sacrificio docet Nazianz in Orat. 4. contra Iulianum. Denique Varro anfas primò, postmodum aras dictas esse confirmat, eò quòd orantes manibus tenerent, & apprehenderet. Unde Virgil. l. 4. En. Talibus orantem dictis, arasque tenentem. Tholoson. l. 2. Syntagm. c. 1. num. 6. Durandus l. 1. de ritibus Eccles.*

Eccl. c. 15. Filiut. tract. 5. c. 4. num. 119.

II. Altare aliud est mobile, uno, non duobus lapidibus constans *Silv. n. 3.* quod etiam viaticum, & portatile nuncupatur *c. ult. de privil. in 6.* ubi Episcopis ab Ecclesia sua frequenter absentibus conceditur facultas habendi altare viaticum, inq; eo celebrandi. Idem posse ubique locorum Regulares affirmat Diana. Privilegium Societate nostræ à Greg. XIII. concessum, ubique gentium, etiam in castris militū, modò loca tuta, & honesta sint, altaris viatici ulum agnoscat. *V. Compend. in V. Alt. Barb. in Decis. Apost. Coll. 169.* Aliud est immobile, fixū, & stabile, ut passim in templis videmus. Hoc consecrationem amittere creditur, quando superior lapis ab inferiori parte tollitur. *c. Ligneis. de consec. Eccl.* Nam ut *Glossa* ait consecratio præcipue consistit, in conjunctione lapidis & inferioris structuræ. Quod si ita frangatur mobile, seu immobile altare, ut in nulla integra parte Calix non patena insistere queat, consecratio perit. Item, si lapis sigilli amoveatur à reliqua structura, vel reliquiæ tollantur. *Silv. V. altare n. 6. & seq. Az. l. 1. c. 27. q. 12. Zer. V. alt. n. 6. lac. de Graff. P. 2. l. 2. c. 15. n. 15. Piasse. par. 1. c. 5. n. 8. Barb. in c. altaria si non de consecr. D. 1. & l. 2. de jure Eccl. c. 7. Thol. lo. cit. n. 17.*

III. Ut missæ sacrificium offerri possit, altare ab Episcopo consecrandum est. *c. altaria de Conse. Dist. 1. S. Aug. serm. 255. S. Leo 1. epist. 88. alias 92.* ubi loquens de Choro, repiscopis, & presbyteris. Siquidem, ait, nec erigere illis altaria, nec Ecclesias, vel altaria consecrare licet. *Bellarmin. l. 1. de Cler. c. 14. Arm. n. 5. DIXI ab Episcopo consecrandū,* intellige, nisi aliis per privilegiū permittatur. Nam *Leo X. fratribus S. Franc. Min.*

pro Indiarum partibus, & *Paulus III* presbyteris Societatis Jesu concessit, ut in locis remotissimis infidelium, ubi Episcoporum copia non habetur, possint altaria consecrare. *V. Comp. privil. & Roder. To. 1. q. 28. art. 2.* Idem privilegium ab Innoc. VIII. Generali Cisterciensium & quatuor primariis Abbatibus indultum esse meminimus in *par. 1. tr. de Abb. 5. 3.* Unde colligitur necessario, Juris tantum positivi esse, ut altaria ab Episcopis consecrentur: item quod ex lapidibus altaria construatur. Olim quippe lignea fuisse historia Ecclesiastica docet. & servatum est à *Silvest. Papa* ligneum, in quo *S. Petrus* sacrificii asse creditur. *S. Tho. q. 83. a. 3. Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 1. Suar. 111. Diss. 81. Sect. 5. Silv. V. altare num. 1. Rosella, & alii Summ. eod.*

IV. Dubium est, an in quolibet altari necessarium sit sigillum, in quo Sanctorum reliquiæ contineantur? Affirmant Canonistæ ex *c. placuit de consec. Dist. 1.* Negant verò Theologi Scholastici, inter quos *Dominicus Soto* in *4. Dist. 13. q. 2. ar. 3. Fran. Suar. To. 111. Diss. 81. Sect. 5. Ag. Con. mc. & alii*, quibus non pudet subscribere. Et enim *c. placuit*, cujus auctoritate Canonistæ nituntur, aliud nõ vult, quàm ne templa consecrentur sine sacris reliquiis, idq; propter hæresin Iconoclastarum. Item, ne acceptetur ulla memoria martyrum, nisi aut ibi corpus, aut aliqua certæ reliquiæ sint, aut ubi origo alicujus habitationis, vel possessionis fidelissima origine tradatur. Nihilominus pia consuetudine nunc receptum est, ut omnibus altaribus fixis, & non fixis certæ reliquiæ includantur, cujus rei gratia Sacerdos in Missæ introitu dicit. *Oramus te Domine, per meritum Sanctorum tuorum, quorum reliquæ hic sunt.*

Z z z

Quia

Quia tamen impossibilium nulla obligatio est, nil obstat, quo minus altaria consecrentur, sine appositione reliquiarum; quod ex Rubrica Antiquorum Missaliū Angelus in *V. altare* num. 3. confirmat, ubi dicitur, si reliquiae non adfuerint orationem illam *Oramus te &c.* omittendam esse. Neque illarum loco substituendum esse corpus Christi Innocentius Papa ab Ostiensi consultus respondit. Non enim consecratur, ut abscondatur, sed ut pro spirituali cibo animabus seruiat. *Io. Andr. Abb. & alii apud Azor l. 1 c. 27. q. 9. Eman. Sa. V. altare Armilla num. 5. Reginald. l. 29. n. 190. Fill tract. 5. c. 4. n. 121. Coninck de Sacram. quest. 83. de ritu Vener. Sacram. art. 3. Dub. 2. num. 41.*

V. Quod Zerola ait. *part. 1 V. altare. n. 10.* altaria, quae reperiuntur in quibusdam Capellis per agros & vias, debere per Episcopos subverti ex decreto *Con. Carthagin. c. 14.* non de quibuslibet accipiendum est, sed de illis, quae cum destituta sint veris reliquiis, & approbatione Ordinarii, occasionem erroris & falsae pietatis populo subministrant. Sic enim citatum Conc. loquitur in *c. placuit de consecr. Dist. 1.* Altaria, in quibus nullum corpus, aut reliquiae martyrum conditae probantur ab Episcopis, si fieri potest, evertantur; vel plebs admoneatur, ne illa loca frequentent, ut qui recta sapiunt, nulla ibi superstitione devincti teneantur. Glossa quoque ibidem refert, quosdam propter somnia, & inanes causas construere solitos altaria in agris, & villis absque ullis reliquiis, quem ab usum sacris Canonibus invisum ut ex num. praeced. patet, tollere Concilium voluerit. *Armill. num. 6. Coninck lo. cit.*

VI. De altaribus privilegiatis pro animarum ex purgatorii poenis liberatione quaestionem movet *Fran. Leo in thesau. feni Eccl. c. 7 num. 31* nunquid celebrata missa in aliquo illorum pro Joanne defuncto, sequatur, ut ejus anima quae in purgatorio est, liberetur? & directe non solvit, sed supponendo viventium orationes, & suffragia duobus modis prodesse in purgatorio detentis, consolando nimirum, & satisfaciendo, ait, priore modo contingere posse ut plus aliis, quam Joanni conducant, posteriore autem secundum intentionem, & affectum applicationem, & statum illorum quibus applicentur prodesse. Quod ita generaliter dictum consonat quidem doctrinae Catholicorum Theologorum; sed dubium propositum non tollit, an Joannis anima liberetur ex purgatorio, quando pro ea in altari privilegiato missa offertur? Quamobrem petenda aliunde solutio erit. Et mihi nunc quidem in mentem venit illud, quod de Sabbatina Indulgentia jam pridem à Sede Apost. determinatum legi, *Pium est credere*: nec aliud quicquam in ejusmodi quaestis, quae ad voluntatem potius, & affectum, quam intellectum pertinent, requirendum existimo. De sacris vestibus Ecclesiae, & Sacerdotum ului nec stariis, quomodo consecrandae, à profanis usibus separandae, & tandem propter vetustatem cremandae sint, *V. Iacob. de Grass. part. 2. l. 2. c. 15. num. 23 & 24. Turrecrem. in c. Concedimus num. 5. de Consecrat. Dist. 1. Silv. V. Consecratio & V. Vestis Armilla. eod. Filliut. tract. 5. c. 4. num. 124. & sequi. Coninck lo. cit. Tanner IV. Disp. 5. q. 10. n. 39.*